

Aan het College van Bestuur van de Radboud Universiteit Nijmegen

OPEN BRIEF INZAKE VOORTBESTAAN ITS

Diverse plaatsen, 18 november 2015

Geacht College,

Uw College is van plan om het 'Instituut voor Toegepaste Sociale Wetenschappen' (ITS) op te heffen. In de voorbije halve eeuw verhelderde dit onderzoeksinstituut vele kernvragen over onderwijs, arbeidsverhoudingen, zingeving, wonen, recreatie, veiligheid, verkeer, vervoer, zorg en gezondheid. De multidisciplinaire sociaalwetenschappelijke invalshoek bracht op die terreinen zowel positieve als negatieve mechanismen in kaart, richtte de aandacht op sociale privilegiëring en deprivatie, en gaf inzicht in processen en resultaten van specifieke (beleids)aanpakken. Actuele maatschappelijke dilemma's werden verhelderd en scenario's voor beleidsalternatieven werden onderzocht op hun wenselijkheid, uitvoerbaarheid en praktijkeffecten. Dat gebeurde wetenschappelijk verantwoord maar zonder een eenzijdig academische kijk. De academische 'puntentelling' gaf niet de doorslag; gezocht werd het snijpunt van wetenschap en maatschappelijk belang. Cruciaal daarin: het verzamelen van actuele gegevens, bij voorkeur bij direct betrokken instituties en personen. Vele collega's in universiteit of beleidsinstelling maakten van de verzamelde data vervolgens dankbaar gebruik.

Met behulp van toegepast sociaal onderzoek wordt de inrichting van de samenleving feitelijk op een wetenschappelijk verantwoorde manier geëvalueerd en waar mogelijk bijgestuurd. Onderzoeksresultaten zijn actueel, toegankelijk en onmiddellijk beleidsrelevant. Zo zijn de sociale wetenschappen praktisch bruikbaar, het bewustzijn van betrokkenen 'wordt geordend' en aan cijfers getoetst, beleidsvragen worden inzichtelijk, beleidsalternatieven worden op voors en tegens bezien. Door de jaren heen zijn alle mogelijke beleidsnota's van overheden en cliëntenorganisaties en ook parlementaire stukken gelardeerd met ITS-publicaties, in één lijn met die van SCP en CBS en van collega-instituten. De Radboud Universiteit heeft zo belangrijke bijdragen geleverd aan de samenleving en daarvan op haar beurt voordeel gehad in de publieke en ook academische beeldvorming. Er werd een universitaire doelstelling van valorisatie in de sociale wetenschappen waargemaakt waaraan de behoefte eerder nog zal groeien nu overheden de verzorgingsstaat ingrijpend omvormen en de bevolkingssamenstelling snel wijzigt.

Die omvorming van de verzorgingsstaat laat ook de instellingen die voor kritische reflectie en praktische alternatieven zorgdragen, niet ongemoeid. Onderzoeksbudgetten krimpen en de opdrachten- en subsidiemarkt verschuift. Voor het ITS (en voor vergelijkbare instituties elders) impliceert dit dat aanpassingen nodig zijn, zowel institutioneel als budgettair. Van het universiteitsbestuur vergt dat bezinning en nadere ondersteuning. Een kostenanalyse

alleen leidt nu tot afbraak; mocht daarentegen toch weer een vergelijkbare maatschappelijke dienstverlening door de Nijmeegse Universiteit worden geambieerd, zal die afbraak ongetwijfeld worden betreurd.

Onder de actuele randvoorwaarden is het voor het ITS moeilijk om duurzaam buiten de rode cijfers te blijven. Dat geldt overigens voor de ene onderzoekssector in het ITS meer dan voor de andere; sommige sectoren zijn niet werkelijk in nood, maar dreigen alleen meegetrokken te worden. De Radboud Universiteit loopt inderdaad financiële risico's, maar heeft die overigens regelmatig zelf vergroot door instellingen als KASKI, Hoogveld-Instituut, IOWO en Centrum voor Begaafdheidsonderzoek aan het ITS toe te voegen zonder afdoende budget om zwakheden eerst weg te werken. In de huidige situatie zal een sanering in het ITS noodzakelijk zijn, alsmede een investering ter verhoging van de meerwaarde van het instituut door toevoeging van onderzoeksthema's zoals (gedrags)economische benaderingen of vertaling van onderzoeksresultaten in andere kennisproducten, bijvoorbeeld adviezen, organisatie-ontwikkeling, scholing of training.

Het zou het CvB van de Radboud Universiteit sieren indien het zijn voornemen om het ITS nu op te heffen, heroverweegt. De financiële risico's zijn te overzien, ze zijn gedeeltelijk eenmalig en een aanpassing van de ITS-structuur aan nieuwe marktverhoudingen moet mogelijk zijn. De Radboud Universiteit hoort kennis en vakmanschap in huis te hebben die onze samenleving niet kan missen, ook als daarvoor tijdelijk de nationale onderzoeks-budgetten te krap zijn. De universiteit heeft een wezenlijke rol in de continuering van een instituut als het ITS wanneer dit door een conjuncturele dip gaat. Ondoordachte afbraak kan voor vele jaren fataal zijn.

Hoogachtend,

Voormalige medewerkers van het ITS:

Dr. J.F.L.H. (Anja) van den Broek

Dr. A.W.M. Claassen

Prof. dr. J. Claessen

Dr. Hans van Gennip

Lodewijk Gunther Moor

Dr. J.A. Geurts

Dr. Ben Hövels

Dr. Paul Jungbluth

Drs. H. Katteler

Prof. dr. J.A. van Kemenade

Drs. Nico van Kessel

Dr. Cees Klaassen

Drs. Mat Knapen

Prof. dr. A.(Arno) F.A Korsten

Dr. Marijke Kral

Prof. mr. Miek Laemers

Drs. A. J. Mens

Prof. dr. A.J. (Ton) Mooij

Dr. Ton Pelkmans

Dr. J.P.A. Pouwels

Ir. Peter Smets

Dr. E.K. de Vries

Dr. J.W. Winkels

Dr. Clara Woldringh

Contactpersoon: dr.P.Jungbluth, p.jungbluth@maastrichtuniversity.nl M 06 444 000 65

